

FICHE “AANWEZIG IN DE KLAS”

VANUIT WARME VERBINDING EN STRUCTUUR AAN DE SLAG

● Vooraf – Het CLB ondersteunt de leerkracht in diens groeiproces naar een actieve leerhouding

Rol van het CLB in deze fase:

We handelen vanuit een meer activerende, coachende ondersteuning en begeleiden de leerkracht, zoco/leerlingbegeleider in het verder ontwikkelen van een handelings- en oplossingsgerichte mindset.

- We luisteren en erkennen
 - We geven ruimte aan de leerkracht om bezorgdheden te uiten
 - We geven erkenning aan hun ervaringen en beleving
- We creëren bewustwording
 - We helpen de leerkracht, zoco/leerlingbegeleider reflecteren
 - We zoeken uit welke richting de leerkracht, zoco/leerlingenbegeleider uit wil; ‘wat wil je veranderen of behouden en hoe ziet dat eruit?’
- We stimuleren een positieve, groei- en handelingsgerichte vraagstelling
 - We helpen in het proces van een hulpvraag (‘ontlast mij’) naar een leervraag (‘leer mij’): ‘hoe kan ik...?’
 - We gebruiken coachende technieken vanuit o.a. oplossingsgericht werken, verbindende communicatie,...
 - We doen dit alles vanuit een samen zoeken, elk vanuit de eigen ervaringen, kennis en vaardigheden

We werken constructief samen met de leerkracht, zoco/lnbgl vanuit een gelijkwaardig partnerschap.

Leidende principes in dit verhaal zijn het breed kijken, doelgericht werken en het proactief handelen.

<https://prodiagnostiek.be/aan-de-slag/goede-praktijken/kracht-van-verbinding/aan-de-slag-met-hulpzinnen-en-voorbeeldvragen/>

● FASE 1 – Breed kijken: analyse en beeldvorming rond één leerling

🎯 Doel van deze fase:

Een breed en gedeeld beeld krijgen van de afwezigheden van de leerling, met oog voor context, signalen en mogelijke risico- en beschermende factoren.

Richtvragen:

- Wat weten we over de afwezigheden van deze leerling? Wat is de frequentie, duur, aard (gewettigd/niet gewettigd)?
- Zijn er patronen merkbaar (dagen, lessen, periodes, specifieke vakken)?
- Wat zegt de leerling zelf hierover? Wat weten we van de ouders of opvoedingsverantwoordelijken?
- Welke risicofactoren en beschermende factoren zijn er? (bv. leefcontext, schoolcontext, mentaal welbevinden, (in)formeel netwerk, transport,...)
- Hoe wordt de afwezigheid momenteel opgevolgd of aangepakt?
- Hoe ervaren leerkracht, zoco/leerlingbegeleider de situatie?
- Welke acties zijn al ondernomen en met welk effect?

Rol van het CLB in deze fase:

- Het CLB ondersteunt als procesbegeleider in het opbouwen van een breed beeld van de leerling.
- We stellen verdiepende vragen, structureren het gesprek indien nodig en brengen relevante informatie in (vb. eerdere contacten, observaties, signalen).

📌 Resultaat van deze fase:

Een gedeeld en genuanceerd beeld van de situatie van de leerling, als basis voor verdere stappen.

● FASE 2 – Focus bepalen: waar ligt de hefboom bij deze leerling?

🎯 Doel van deze fase:

Een duidelijke focus bepalen: wat willen we veranderen of ondersteunen om de aanwezigheid op school van deze leerling positief te beïnvloeden?

Richtvragen:

- Wat is volgens ons het meest urgente of impactvolle aandachtspunt?
- Wat wil de leerling zelf veranderen of waar wil hij/zij bij geholpen worden?
- Wat is haalbaar op korte termijn?
- Waar liggen kansen voor verbinding, motivatie of terugkeer?
- Welke concrete gedragsverandering of ondersteuning willen we op gang brengen?
- Welke rol kunnen de ouders of opvoedingsverantwoordelijken daarin spelen?
- Welke rol kunnen peers en leerkracht, zoco/leerlingbegeleider hierin spelen?
- Welke rol kan CLB of netwerkpartner daarin spelen?
- Welke rol kan de leerling zelf daarin spelen?

Rol van het CLB in deze fase:

- Het CLB is een kritische en empathische gesprekspartner die helpt bij het scherpstellen van de focus.
- We ondersteunen in het formuleren van realistische doelen en het aftoetsen van haalbaarheid voor de leerling.
- We houden rekening met het leerlingperspectief, de context en eventueel andere betrokken hulpverlening.

📌 Resultaat van deze fase:

Een duidelijke en haalbare focus om rond te werken (bv. 'opstarten van een dagelijks check-in moment', 'opbouwen van een haalbaar weekschema', ...)

● FASE 3 – Plan: van focus naar acties op maat van de leerling

🎯 Doel van deze fase:

Een concreet plan van aanpak bespreken voor deze leerling, met duidelijke rollen en haalbare stappen.

Richtvragen:

- Wat willen we op korte termijn bereiken voor/door/met deze leerling?
- Welke tussendoelen zetten we op weg naar hernieuwde aanwezigheid of verbinding?
- Welke acties nemen we?
- Wie doet wat en tegen wanneer?
- Hoe en wanneer evalueren we samen met de leerling?
- Hoe zorgen we ervoor dat de leerling zich betrokken en gehoord voelt in het plan?

Rol van het CLB in deze fase:

- Het CLB ondersteunt bij het uitschrijven van een actieplan op maat van de leerling.
- We denken mee na over concrete acties, verantwoordelijkheden en opvolgmomenten.
- We kunnen zelf acties opnemen in gedeeld eigenaarschap met school, ouders of opvoedingsverantwoordelijken en/of leerling.

📋 Resultaat van deze fase:

Een plan op maat, gedeeld met leerling, ouders of opvoedingsverantwoordelijken en school. Doelen, timing en evaluatiemomenten zijn duidelijk.

● FASE 4 – Uitvoering: van plan naar praktijk

🎯 Doel van deze fase:

De geplande acties uitvoeren, evalueren en bijsturen waar nodig.

Richtvragen:

- Kunnen acties ook effectief uitgevoerd worden?
- Hoe ervaart de leerling dit traject? Voelt hij/zij zich ondersteund?
- Wat merken we in gedrag, aanwezigheid, motivatie?
- Waar botsen we op? Wat vraagt bijsturing?
- Hebben we voldoende contactmomenten met de leerling en ouders of opvoedingsverantwoordelijken?

Rol van het CLB in deze fase:

- Het CLB voert doelgericht acties uit.
- We evalueren en sturen bij.
- We blijven doelgericht in verbinding met de leerling, ouders of opvoedingsverantwoordelijken, school en eventuele netwerkpartners.
- We zetten onze draaischijffunctie in waar nodig.

📊 Resultaat van deze fase:

Acties worden uitgevoerd en geëvalueerd. Eerste effecten worden zichtbaar (bv. eerste terugkomdag, vermindering van afwezigheden, herstel van contact, ...).

● FASE 5 – Vieren, delen en verduurzamen

🎯 Doel van deze fase:

De geboekte vooruitgang zichtbaar maken, erkennen wat goed liep en nadenken over blijvende ondersteuning.

Richtvragen:

- Wat heeft gewerkt voor deze leerling? Waarom werkte dit?
- Hoe maken we dit zichtbaar voor de leerling zelf?
- Hoe delen we dit met ouders of opvoedingsverantwoordelijken en schoolteam?
- Hoe zorgen we ervoor dat deze evolutie blijft doorzetten?
- Is er opvolging of nazorg nodig?
- Wat leren we hieruit voor toekomstige situaties met deze leerling?
- Wat leren we hieruit naar de aanpak van andere leerlingen toe?
- Wat kan er verduurzamen binnen het algemeen schoolbeleid?

Rol van het CLB in deze fase:

- Het CLB helpt bij de reflectie op wat werkte en ondersteunt het zichtbaar maken van de vooruitgang.
- We denken mee na over hoe de ingezette evolutie bestendig kan worden voor deze leerling.
- We ondersteunen de leerling en het netwerk in het formuleren van een vervolgpad of afronding.
- We zoeken mee hoe de inzichten proactief ingezet kunnen worden voor alle leerlingen.

📌 Resultaat van deze fase:

De vooruitgang wordt gevierd. Wat werkt wordt benoemd en eventueel geborgd (bv. blijvend aanspreekpunt, structurele afspraak, mentorschap, ...) voor deze leerling, in het algemeen schoolbeleid of bij een eventuele netwerkpartner.